

การประยุกต์หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของผู้บริหาร

เทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา

A AN APPLICATION OF DASAPITRAJADHAMMA (TEN RULES) FOR ADMINISTRATION OF ADMINISTRATORS IN SINGHANAKHON CITY MUNICIPALITY, SONGKHLA PROVINCE

กันตภณ หนูทองแก้ว

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมโศกราช

พระครูปริยัติกิจจาภิรม

รองเจ้าคณะอำเภอสิงหนคร เจ้าอาวาสวัดเขาน้อย

ตำบลหัวเขา อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการประยุกต์หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา 2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการประยุกต์หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา ของประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ ต่างกัน 3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการแก้ไขการประยุกต์หลักทศพิธราชธรรมไปใช้ในการบริหารงานของเทศบาลเมือง สิงหนคร จังหวัดสงขลา

ผลการวิจัยพบว่า

1. การนำหลักทศพิธราชธรรมไปใช้ในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมือง สิงหนคร จังหวัดสงขลา โดยรวมทั้ง 10 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านศีล คือ ความประพฤติดีงามและด้านอิหิงสา คือ ความไม่เบียดเบียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาด้านอาชชวะ คือ ความซื่อตรงและด้านมัททวะ คือ ความอ่อนโยน ส่วนด้าน ตปะ คือ

ความเพียร มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ พบว่าโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง

2. ผลการเปรียบเทียบการนำหลักทศพิธราชธรรมไปใช้ในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา ของประชาชนที่มี อาชีพ ต่างกัน พบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนเพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ ต่างกัน พบว่า มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขและข้อเสนอแนะการนำหลักทศพิธราชธรรมไปใช้ในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา พบว่า ปัญหา คือ การสงเคราะห์ประชาชนในชุมชนยังมีน้อย เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวมและขาดความซื่อสัตย์ในการปฏิบัติหน้าที่ แนวทางแก้ไข คือ ควรสงเคราะห์บุคคลในชุมชน ได้แก่ เด็ก สตรี และคนชรา ควรให้การช่วยเหลือ สงเคราะห์ประชาชนอย่างเสมอภาคโดยไม่เลือกที่รักมักที่ชังและควรส่งเสริมความซื่อสัตย์และความโปร่งใสในการบริหารงาน

คำสำคัญ : หลักทศพิธราชธรรม, การบริหารงาน, ผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร, จังหวัดสงขลา

ABSTRACT

The objectives of this research were as follows 1. To study an application of Dasapitradhamma (ten rules) for administration of administrators in Singhanakhon city municipality, Songkhla province. 2. To compare an application of Dasapitradhamma (ten rules) for administration of administrators in Singhanakhon city municipality, Songkhla province in terms of sexes, ages, degrees of education, occupations and incomes as differently. 3. To study the suggestions were concerned with problems and resolutions an application of Dasapitradhamma (ten rules) for administration of administrators in Singhanakhon city municipality, Songkhla province.

The research results found that.-

1. An application of Dasapitrajadhamma (ten rules) for administration of administrators in Singhanakhon city municipality, Songkhla province by overviews all ten aspects found that there were at moderate level, when considered in each aspects found that the aspect of precept and the aspect of non-violence were the highest average, and followed up the aspect of honesty and politely and the aspect of self-control was the lowest average, classified in terms of sexes, ages, degrees of education, occupations and incomes found that by overviews were at moderate level.

2. The comparative results on application of Dasapitrajadhamma (ten rules) for administration of administrators in Singhanakhon city municipality, Songkhla province in term of occupations found that there were different as statistical significance at .05 but in terms of sexes, ages, degrees of education and incomes found that there were not different as statistical significance at .05.

3. The suggestions were concerned with problems and resolutions in application of Dasapitrajadhamma (ten rules) for administration of administrators in Singhanakhon city municipality, Songkhla province. The problems found that lack of social welfare, lack of self-sacrifice and lack of honesty in duty. The resolutions found that there should be more social welfare in community, i.e children, women, there should help them as equal without bias and there should promote honesty, and transparency in administration.

Keywords: Dasapitrajadhamma (ten rules), Administration, Administrators in Singhanakhon city

บทนำ

พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติไทยที่มีส่วนช่วยให้สังคมไทยมีความสันติสุข ช่วยสร้างเสริมคุณธรรมและจริยธรรม ตลอดจนเป็นรากฐานสำคัญของวัฒนธรรมไทย ที่ช่วยในการจรรโลงสังคม และสร้างสรรค์สังคมให้น่าอยู่ ด้วยการประดับประดองสังคมของประเทศให้เป็นปึกแผ่น เป็นศูนย์รวมทางด้านจิตใจของประชาชนชาวไทยทั่วประเทศ และยังเป็นแหล่งหล่อหลอมเอกลักษณ์ของชาติโดยที่หลักคำสอนทางพุทธศาสนาได้สอนให้คนไทยมีนิสัยรักอิสระ มีจิตใจที่รักสงบและยิ้มแย้มแจ่มใสอยู่เสมอ รวมทั้งยังสอนให้คนเรามีจิตใจที่มีความเมตตา กรุณา เสียสละ และไม่เบียดเบียนผู้อื่น (รัชนิกร เศรษฐโร, 2532) นอกจากนี้ หลักธรรมคำสอนในพุทธศาสนายังช่วยทำให้เกิดความรู้จัก เข้าใจคนและชุมชน รวมทั้งจะช่วยให้เกิดการทำงานร่วมกัน เกิดความสามัคคีอันเป็นพลังทำให้สามารถบรรลุเป้าหมายแห่งการพัฒนาที่ตั้งไว้ได้ ทั้งนี้ก็เพื่อแก้ไขวิกฤตการณ์ความทุกข์ยากเดือดร้อน อันเหตุจากประการต่าง ๆ ทั้งปวงที่เกิดขึ้นในสังคม ให้บรรเทาเบาบางลง ในอันที่จะช่วยนำชาติ และสังคมไปสู่ความสงบร่มเย็นต่อไป (อรณี ฝูงวรรณลักษณ์, 2538)

ทศพิธราชธรรม เป็นข้อปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบสำหรับพระมหากษัตริย์ที่ทรงใช้ปกครองพระราชอาณาจักร และเป็นหลักธรรมของผู้บริหารทุกระดับ ที่จะพึงใช้ประกอบการปฏิบัติงานของตน ให้บรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายเพื่อประโยชน์สุขแก่ประชาชนโดยรวม (พระราชญาณวิสิฐ, 2552) เป็นคุณธรรมที่โบราณบัณฑิตได้บัญญัติไว้ก่อนสมัยพุทธกาล ซึ่งพระมหากษัตริย์ในอดีตได้ทรงถือปฏิบัติมาเป็นพระราชจริยาวัตร แม้บุคคลผู้มิใช่พระเจ้าแผ่นดินก็ควรเจริญรอยตาม โดยนำเอาหลักธรรม 10 ประการนี้ มาปฏิบัติในการบริหารการปกครอง เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและเกิดความสวัสดิ์ในสังคม ตามอุดมการณ์แห่งการปกครองอื่นๆ ขึ้นไป อันว่าคุณสมบัติของนักบริหารหรือนักปกครอง หรือ ผู้เป็นใหญ่ในแผ่นดิน ตั้งแต่พระราชามหากษัตริย์ ตลอดจนนักบริหารหรือนักปกครองทั่วไป (พระพิจิตรธรรมพาที (ชัยวัฒน์ ธมมวฑฒโน), 2552) ผู้บริหารยังสามารถใช้หลักธรรม 10 ประการสร้างแรงจูงใจในการทำงานของบุคลากรทุกระดับชั้น เพื่อให้การดำเนินงาน เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด และสำเร็จตามเป้าหมาย

เทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา เป็นหน่วยงานของรัฐที่ใช้กระบวนการบริหารเป็นเครื่องมือที่ใช้ดำเนินการเพื่อให้องค์กรนั้นเกิดผลสัมฤทธิ์ในด้านต่าง ๆ ซึ่งการบริหารงานที่ดี

จะต้องประกอบด้วยธรรมะเป็นข้อปฏิบัติในการทุก ๆ อย่างโดยเหมาะสม เช่น ในทางการปกครอง ทางการศึกษา ทางสังคม เป็นต้น เพื่อให้เกิดความสุขความเจริญ เหมาะสมแก่สภาพการณ์สภาวการณ์ เป็นต้น ที่เกี่ยวข้องโดยวิธีที่จะให้เกิดประโยชน์แก่ผู้ปกครองในทางเกื้อกูลในทางก่อให้เกิดสุข เรียกล้วน ๆ ด้วยคำในปัจจุบันว่าด้วยความสุขความเจริญ นอกจากนี้ยังเป็นหลักธรรมที่นำไปปฏิบัติได้ตลอดไปทุกกาลสมัย ฉะนั้น หลักทศพิธราชธรรม จึงเน้นความสำคัญของผู้บริหารหรือเน้นที่ตัวผู้นำว่าจะต้องมีคุณสมบัติหรือมีคุณธรรมอะไรบ้างจึงจะนำประเทศชาติไปสู่ความร่มเย็นเป็นสุข

ดังนั้น ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะทำเรื่องความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการประยุกต์หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา เพื่อนำผลวิจัยมาบูรณาการร่วมกับการบริหารงานอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง เพื่อสร้างความพึงพอใจให้กับประชาชนในเขตเทศบาลเมืองสิงหนคร เพราะจะทำให้ทราบถึงปัญหาว่ามีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา และแนวทางแก้ไขอย่างไร กับการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาร่วมพัฒนาการปกครองการบริหารในส่วนของผู้นำที่ปกครองหรือนักบริหารให้ดียิ่งขึ้น และรู้แนวทางปฏิบัติ เพื่อนำไปสู่การคงไว้ซึ่งคุณภาพการบริหาร อันจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน เป็นเหตุเชื่อมโยงถึงความเป็นอยู่และความสามัคคีของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองสิงหนคร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการประยุกต์หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการประยุกต์หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา ของประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ ต่างกัน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขการประยุกต์หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยในเชิงปริมาณ เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลเมือง สิงหนคร จังหวัดสงขลา ทั้งหมด จำนวน 36, 233 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลเมือง สิงหนคร จังหวัดสงขลา หาขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) โดยให้มีค่าความคลาดเคลื่อน .05 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 397 คน

เทคนิควิธีสุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ใช้หลักความน่าจะเป็น (Probability Sampling) มีเทคนิคและวิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ตามลำดับโดยการเทียบบัญชีนิติไตรยางศ์ เมื่อได้กลุ่มตัวอย่างแล้วผู้วิจัยได้เก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยใช้วิธีการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental sampling) จนได้จำนวนครบตามจำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้น

สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test และ ค่า F- test และเมื่อปรากฏว่า ค่า F มีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธี LSD (Least Significant Difference)

ผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “การประยุกต์หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา” นั้น พอสรุปได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

1) จำแนกตามเพศ พบว่า ประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย คือเป็นเพศหญิง จำนวน 212 คน คิดเป็นร้อยละ 53.50 และเพศชาย จำนวน 185 คน คิดเป็น ร้อยละ 46.50

2) จำแนกตามอายุ พบว่า ประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุ 30-45 ปี จำนวน 176 คน คิดเป็นร้อยละ 44.25 รองลงมาอายุ 46-60 ปี จำนวน 102 คน คิดเป็น

ร้อยละ 26.00 อายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 20.25 และมีอายุ 61 ปีขึ้นไป จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 9.50

3) จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา/ปวช. จำนวน 172 คน คิดเป็นร้อยละ 43.25 รองลงมามีระดับการศึกษาประถมศึกษา จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 26.50 ระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 18.75 และมีระดับการศึกษานุปริญญา/ปวส. จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 11.50

4) จำแนกตามอาชีพ พบว่า ประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง/เกษตรกร จำนวน 230 คน คิดเป็นร้อยละ 57.75 รองลงมามีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 23.25 และมีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 19.00

5) จำแนกตามรายได้ พบว่า ประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ 8,001-10,000 บาท จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 34.00 รองลงมามีรายได้ 15,001 บาทขึ้นไป จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 24.25 มีรายได้ 10,001-15,000 บาท จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 23.75 และมีรายได้ไม่เกิน 8,000 บาท จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 18.00

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการประยุกต์หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา ดังนี้

ผลการวิเคราะห์การประยุกต์หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา โดยรวมทั้ง 10 ด้าน มีค่าแปลผล อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านศีล คือ ความประพฤติดีงามและด้าน อวิหิงสา คือ ความไม่เบียดเบียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด มีค่าแปลผล อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมา ด้านอาชวะ คือ ความซื่อตรงและด้าน มัทวะ คือ ความอ่อนโยน ส่วนด้านตปะ คือ ความเพียรมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด มีค่าแปลผล อยู่ในระดับปานกลาง

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการประยุกต์หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ดังนี้

1) ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการประยุกต์หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา จำแนกตามเพศ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการนำหลักทศพิธราชธรรมไปใช้ในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา โดยรวมทั้ง 10 ด้าน เพศชายและเพศหญิง อยู่ในระดับปานกลาง

2) ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการประยุกต์หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา จำแนกตามอายุ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการนำหลักทศพิธราชธรรมมาใช้ในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา โดยรวมทั้ง 10 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาด้านทาน คือ การให้ ส่วนด้านขันติ คือ ความอดทน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

3) ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการประยุกต์หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการนำหลักทศพิธราชธรรมมาใช้ในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา โดยรวมทั้ง 10 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง

4) ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการประยุกต์หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา จำแนกตามอาชีพ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการนำหลักทศพิธราชธรรมมาใช้ในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา โดยรวมทั้ง 10 อยู่ในระดับปานกลาง

5) ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการประยุกต์หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา จำแนกตามรายได้ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา โดยรวมทั้ง 10 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง

4. ผลการการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการนำหลักทศพิธราชธรรมมาใช้ในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา ของประชาชนที่มีเพศอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ต่างกัน ดังนี้

1) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการประยุกต์หลักทศพิธราชธรรมในบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา ของประชาชน ที่มีเพศต่างกัน พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา โดยรวมทั้ง 10 ด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการประยุกต์หลักทศพิธราชธรรมในบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา ของประชาชน ที่มีอายุต่างกัน พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา โดยรวมทั้ง 10 ด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการประยุกต์หลักทศพิธราชธรรมในบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา ของประชาชน ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา โดยรวมทั้ง 10 ด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการประยุกต์หลักทศพิธราชธรรมในบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา ของประชาชน ที่มีอาชีพต่างกัน พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา โดยรวมทั้ง 10 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการประยุกต์หลักทศพิธราชธรรมในบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา ของประชาชน ที่มีรายได้ต่างกัน พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของ

ผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา โดยรวมทั้ง 10 ด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5. ผลการรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขการประยุกต์หลักทศพิธราชธรรมในบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา ดังนี้

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการนำหลักทศพิธราชธรรมมาใช้ในบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา ดังนี้

ด้านทาน คือ การให้ ได้แก่ ให้การสงเคราะห์ประชาชนในชุมชนยังมีน้อยและเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม ด้านศีล คือ ความประพฤติดีงาม ได้แก่ เข้าร่วมประชุมไม่ตรงเวลา ด้านปริจาคะ คือ ความเสียสละ ได้แก่ ขาดความเสียสละต่อส่วนรวม ด้านอาชชวะ คือ ความซื่อตรง ได้แก่ มีการช่วยเหลือ ดูแลประชาชนด้วยความเสียสละยังน้อยอยู่ ด้านมัททวะ คือ ความอ่อนโยน ได้แก่ ขาดความอ่อนน้อมและอ่อนโยน ด้านตปะ คือ ความเพียร ได้แก่ ขาดจิตสำนึกในการทำงานเพื่อประโยชน์ของสังคม ด้านอักโกธะ คือ ความไม่โกรธ ได้แก่ บางครั้งใช้อารมณ์ในการแก้ปัญหา ด้านอวิหิงสา คือ ความไม่เบียดเบียน ได้แก่ ขาดความรอบคอบในการบริหารงาน ด้านขันติ คือ ความอดทน ได้แก่ ขาดความมุ่งมั่นและความอดทนในการทำงาน ด้านอวิโรธนะ คือความเที่ยงธรรม ได้แก่ ขาดความยุติธรรม ในการปฏิบัติหน้าที่

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางแก้ไขการนำหลักทศพิธราชธรรมมาใช้ในบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา ดังนี้

ด้านทาน คือ การให้ ได้แก่ ควรสงเคราะห์บุคคลในชุมชน ได้แก่ เด็ก สตรี และคนชรา และให้ความช่วยเหลือ สงเคราะห์ต่อประชาชนอย่างเสมอภาคโดยไม่เลือกที่รักมักที่ชัง ด้านศีล คือ ความประพฤติดีงาม ได้แก่ ควรเข้าร่วมประชุมตรงเวลา ด้านปริจาคะ คือ ความเสียสละ ได้แก่ สร้างความสามัคคีแก่หมู่คณะในการบริหารประชาชนโดยไม่มุ่งหวังผลตอบแทน ด้านอาชชวะ คือ ความซื่อตรง ได้แก่ มีความซื่อสัตย์ และต้องมีความโปร่งใสในการบริหารงาน ด้านมัททวะ คือ ความอ่อนโยน ได้แก่ ควรมีความอ่อนโยนและปรารถนาดีในการบริการประชาชน ด้านตปะ คือ ความเพียร ได้แก่ ควรยึดมั่นในคุณงามความดี และมีจิตสำนึกในการทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ด้านอักโกธะ คือ ความไม่โกรธ ได้แก่ ไม่ใช้อารมณ์ในการ

แก้ปัญหา ด้านอิทธิงสา คือ ความไม่เบียดเบียน ได้แก่ ควรมีความรอบคอบในการทำงาน ด้าน
ขันติ คือ ความอดทน ได้แก่ ควรสร้างความเข้มแข็งในกับตนเองและจัดความสำคัญของปัญหา
และปรับแผนงานให้เข้ากับปัญหาของท้องถิ่น ด้าน อิทธิธนะ คือ ความเที่ยงธรรม ได้แก่ ต้อง
ยึดมั่นในคุณธรรมเพื่อบำบัดทุกข์ บำรุงสุขแก่ประชาชน

อภิปรายผล

การศึกษาเรื่อง “การประยุกต์หลักทศพิธราชธรรมในบริหารงานของผู้บริหารเทศบาล
เมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา” ผู้วิจัยได้นำผลที่พบจากการวิจัยมาอธิบายเชื่อมโยงกับทฤษฎี
แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเด็นดังต่อไปนี้

1. การศึกษาวิเคราะห์การประยุกต์หลักทศพิธราชธรรมในบริหารงานของ ผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา

ผลการศึกษาการประยุกต์หลักทศพิธราชธรรมในบริหารงานของผู้บริหารเทศบาล
เมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์หลัก
ทศพิธราชธรรมในบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา โดยรวมทั้ง 10
ด้าน มีค่าแปลผล อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรินทร์ คงเกิด (สุรินทร์
คงเกิด, 2549) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ศึกษาการนำหลักทศพิธราชธรรมไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่
ของผู้บริหารเทศบาลตำบลชะอวด อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า
ประชาชนมีทัศนคติต่อผู้บริหารเทศบาลตำบลชะอวด ในการนำหลักทศพิธราชธรรมมาปฏิบัติ
หน้าที่ของผู้บริหาร อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง
ทุกด้าน

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการประยุกต์หลัก ทศพิธราชธรรมในบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา ของ ประชาชนที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ต่างกัน ดังนี้

1) จากสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า ประชาชน ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ
การนำหลักทศพิธราชธรรมมาใช้ในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัด
สงขลา แตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการนำหลัก

ทศพิธราชธรรมมาใช้ในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา โดยรวมทั้ง 10 ด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการวิจัยไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของ ปฎิคม นวลละออง (ปฎิคม นวลละออง, 2553) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอบ้านตาก จังหวัดตาก ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน มีความคิดต่อใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านทาน ด้านบริจาคฯ ด้านอาชวะฯ ด้านมัทวะฯ ด้านตปะฯ ด้านอักโภระฯ ด้านอวิหิงสาฯ ด้านขันติฯ ด้านอวิโรธนะฯ แตกต่างกัน โดยการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของคณะผู้บริหารที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่าค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่

2) จากสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า ประชาชน ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการนำหลักทศพิธราชธรรมมาใช้ในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา แตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการนำหลักทศพิธราชธรรมมาใช้ในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา โดยรวมทั้ง 10 ด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการวิจัยไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของ นำศักดิ์ คงนุ่น (นำศักดิ์ คงนุ่น, 2550) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ผลวิจัยพบว่า การใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

3) จากสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า ประชาชน ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการนำหลักทศพิธราชธรรมมาใช้ในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา แตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างก็มีมีความคิดเห็นต่อการนำหลักทศพิธราชธรรมมาใช้ในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา โดยรวมทั้ง 10 ด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการวิจัยไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของ ปฎิคม นวลละออง (ปฎิคม นวลละออง, 2553) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงาน

ของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอบ้านตาก จังหวัดตาก ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน มีความคิดต่อใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านทาน ด้านบริจาคฯ ด้านอาชวะฯ ด้านมัทวะฯ ด้านตปะฯ ด้านอักโธระฯ ด้านวิหิงสาฯ ด้านขันติฯ ด้านอวิโรธนะฯ แตกต่างกันโดยการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของคณะผู้บริหารที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่าค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่

4) จากสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า ประชาชน ที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการนำหลักทศพิธราชธรรมมาใช้ในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา แตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันต่างมีความคิดเห็นต่อการนำหลักทศพิธราชธรรมมาใช้ในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา โดยรวมทั้ง 10 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นำศักดิ์ คงนุ่น (นำศักดิ์ คงนุ่น, 2550) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

5) จากสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า ประชาชน ที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการนำหลักทศพิธราชธรรมมาใช้ในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา แตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่างกันต่างมีความคิดเห็นต่อการนำหลักทศพิธราชธรรมมาใช้ในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา โดยรวมทั้ง 10 ด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการวิจัยไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของ นำศักดิ์ คงนุ่น (นำศักดิ์ คงนุ่น, 2550) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ผลวิจัยพบว่า การใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

การศึกษาเรื่อง “การนำหลักทศพิธราชธรรมมาใช้ในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา” ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักทศพิธราชธรรมมาใช้ในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการนำหลักทศพิธราชธรรมมาใช้ในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา โดยรวมทั้ง 10 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้ ผู้บริหารควรพัฒนาด้านคุณธรรม จริยธรรม ในการบริหารงาน ด้วยความโปร่งใส มั่นใจ และตรวจสอบได้ โดยการทำงานเพื่อประชาชนและให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนและส่วนรวม

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

การศึกษาเรื่องความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักทศพิธราชธรรมมาใช้ในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา มีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไปนี้

1. ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการบริหารงานของผู้บริหารในการมุ่งมั่นทำงาน ด้วยความสุจริต รอบคอบให้สำเร็จตรงตามเวลา และนำหลักธรรมมาใช้ในการบริหารงาน อาทิ หลักธรรมด้านตบะ หลักธรรมด้านอหิงสา

2. ควรศึกษาความมีคุณธรรมของผู้บริหารด้านการบริหารงานที่มีต่อประชาชน โดยไม่เลือกปฏิบัติ

เอกสารอ้างอิง

นำศักดิ์ คงนุ่น. (2550). *การใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1*. นครศรีธรรมราช: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.

- ปฎิคม นวลละออง. (2553). *การใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอบ้านตาก จังหวัดตาก*. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- พระพิจิตรธรรมพาที (ชัยวัฒน์ ธมมวฑฒโน). (2552). *ธรรมวาทะ-ข้อคิด*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เลี้ยงเชิงการพิมพ์.
- พระราชญาณวิสิฐ. (2552). *หลักธรรมาภิบาล และประมุขศิลป์: คุณลักษณะความเป็นผู้นำที่ดีพิมพ์ครั้งที่ 6*. ราชบุรี: โรงพิมพ์มูลนิธิพุทธภาวนาวิชาธรรมกาย.
- รัชนิกร เศรษฐ์. (2532). *โครงสร้างสังคมและวัฒนธรรมไทย*. กรุงเทพมหานคร: บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชจำกัด.
- สุรินทร์ คงเกิด. (2549). *ศึกษาการนำหลักทศพิธราชธรรมไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารเทศบาลตำบลชะอวด อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช*. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- อรณี ฝูงวรรณลักษณ์. (2538). *การเปิดรับ การคาดหวังประโยชน์ และความพึงพอใจ ในรายการธรรมะทางสื่อโทรทัศน์ของสมาชิกชมรมทางพระพุทธศาสนา ในเขตกรุงเทพมหานคร*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.